

بررسی ارتباط سطح دهیدرواپی آندروسترون با حساسیت به انسولین

دکتر افسانه طلایی^{1*}، دکتر مسعود امینی²، مریم زارع³، دکتر منصور سیاوش⁴

1- استادیار، فوق تخصص غدد، دانشگاه علوم پزشکی اراک

2- استاد غدد و متابولیسم، رئیس مرکز تحقیقات غدد و متابولیسم اصفهان، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

3- کارشناس تغذیه، پژوهشگر مرکز تحقیقات غدد و متابولیسم اصفهان

4- استادیار، فوق تخصص غدد، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

تاریخ دریافت ۸۶/۱/۳۰، تاریخ پذیرش ۸۶/۵/۳۱

چکیده

مقدمه: دهیدرواپی آندروسترون (DHEA) و نوع سولفات آن (DHEA-S) یکی از هورمون‌های آدرنال و فراوان‌ترین هورمون استروئیدی بدن است و برخلاف سایر هورمون‌های آدرنال، با افزایش سن کاهش می‌یابد، لذا به چشمه جوانی شهرت پیدا کرده است. اخیراً DHEA به علت اثرات متعدد، مورد توجه زیادی قرار گرفته است. در مورد اثر آن بر حساسیت انسولین اختلاف نظر وجود دارد. در این مطالعه ارتباط DHEA با حساسیت انسولین بررسی می‌گردد.

روش کار: در این مطالعه مقطعی - تحلیلی نمونه‌ها از بستگان مونث درجه یک بیماران دیابتی مراجعه کننده به مرکز تحقیقات غدد اصفهان، انتخاب شده و برای آنان آزمایش تحمل قند خوراکی انجام شد و برحسب نتایج آزمایش تحمل قند خوراکی در سه گروه دیابت، اختلال تحمل قند و تحمل قند طبیعی قرار گرفتند که هر گروه شامل 30 نفر بود. در این سه گروه آزمایش‌های قند، چربی، CBC، انسولین و سطح DHEA-S خون انجام شد و میزان حساسیت انسولین نیز با فرمول HOMA-IR مشخص شده و ارتباط میزان حساسیت انسولین با DHEA در سه گروه مقایسه گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها توسط آزمون آنالیز واریانس یک طرفه و آزمون تی زوج صورت گرفت.

نتایج: میانگین متغیرها در سه گروه تحمل قند طبیعی، دیابت و اختلال تحمل قند به ترتیب برای DHEA-S 127، 113، 129 میکروگرم در دسی لیتر، انسولین 7/7، 1/10، 8/3 میکرو یونیت در میلی لیتر، HOMA-IR 1/6، 3/5، 1/8 و برای قند ناشتا 86، 135، 89 میلی گرم در دسی لیتر بود. مقایسه میانگین متغیرها نشان داد که اختلاف DHEA-S در سه گروه معنی‌دار نیست. بین DHEA-S و میزان انسولین ارتباط معنی‌دار وجود دارد (p<0/04). بین DHEA-S و HOMA-IR ارتباط معنی‌دار وجود ندارد. بین DHEA-S و قند خون ناشتا ارتباط معنی‌دار وجود ندارد. در گروه با تحمل قند طبیعی نیز، DHEA-S با HOMA-IR و انسولین رابطه معنی‌دار ندارد.

نتیجه گیری: به طور کلی DHEA با حساسیت انسولین و HOMA-IR ارتباط معنی‌دار ندارد ولی این ارتباط در سه گروه متفاوت است و در گروه با تحمل قند طبیعی، DHEA با HOMA-IR به طور نسبی ارتباط معنی‌دار دارد. از طرفی بین DHEA-S و میزان انسولین ارتباط معنی‌دار دیده می‌شود.

واژگان کلیدی: دهیدرواپی آندروسترون، حساسیت انسولین، تحمل قند

*نویسنده مسئول: اراک، بیمارستان ولیعصر (عج)

Email: afsanehtalaei@yahoo.com